

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΙΔΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΕΣ

Νέος πτωχευτικός: Ο «νόμος του Νέρωνα»

Των **Γιώργου Μαστοράκη**
και **Γιώργου Αναβαλόγλου**

Η χειρότερη μορφή βίας είναι η φτώχεια και το υπό ψήφιση νομοσχέδιο καθιστά βίαια και ραγδαία τους υπερχρεωμένους, φτωχούς και ένοχους. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας καταθέτοντας έναν Πτωχευτικό Νόμο του στίγματος, της λυσσώδους καταδίωξης και της δαιμονοποίησης της φτώχειας που η ίδια η κυβέρνηση προκάλεσε στο παρελθόν, αποδεικνύει ότι η ιδεολογική της προσήλωση είναι ταγμένη στις πιο αποτρόπαιες θεωρίες της Ayan Rand και των λοιπών παραφυάδων των πιο ακραίων νεοφιλελεύθερων ιδεών.

Με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο η κυβέρνηση μεταφέρει με συνοπτικές διαδικασίες πλούτο, περιουσιακά στοιχεία, επιχειρήσεις, κατοικίες και μελλοντικό εισόδημα στα χέρια των ολίγων και των ισχυρών πιστωτών. Καθιστά τη συνολική ρευστοποίηση ή τις βίαιες μεταβιβάσεις, υπέρτατες αρχές και τη μη χειροτέρευση της θέσης πιστωτών, μέγα αξίωμα. Μετά από παρατεταμένη κοινωνική και οικονομική κρίση οι φτωχοί για το κοινό αίσθημα δεν είναι αυτοί που έχουν αντικειμενική αδυναμία να πληρώσουν, αλλά μάλλον αυτοί που ενώ ήδη έχουν πάρει, θέλουν περισσότερα.

Η "φτωχή κυβέρνηση" με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο **θα θέλει όλα με εύκολη και γρήγορη πτώχευση που συνεπάγεται μαζικούς σύντομους πλειστηριασμούς αντί εξυγιάνσεων, δίνει σε ιδιώτες το πεπρωμένο των ευάλωτων που στην καλύτερη περίπτωση δυνητικά θα γίνουν ενοικιαστές στο σπίτι τους** με την ελπίδα ότι θα βρουν το σύνολο της αγοραίας αξίας του για να το επαναγοράσουν, αφαιρεί - με το χέρι του Θεού - κάθε ελπίδα για μελλοντική προστασία της κατοικίας και επεμβαίνει και στην προστασία της κατοικίας από εκκρεμείς παρελθοντικές αιτήσεις των Νόμων προστασίας της κατοικίας, κόβοντας τον ομφάλιο λώρο από τη δεύτερη ευκαιρία που υπήρχε σε προηγούμενους Νόμους, στερεί το μελλοντικό εισόδημα από τους ήδη πτωχευμένους - αυτούς που γδύνει με τους παραπάνω πλειστηριασμούς - και στρώνει το έδαφος για τη μαζική εκποίηση και ρευστοποίηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και για τις συλλήβδην αυτόματες, ανελέητες και αζήμιες απολύσεις των εργαζομένων.

Το νομοσχέδιο "υπόσκειται" εύκολη, γρήγορη κήρυξη πτώχευσης από τους πιστωτές για όλους και στο βάθος ταχύτατους πλειστηριασμούς πρώτων κατοικιών και επιχειρήσεων. Με το Άρθρο 79 παρ. 1 οποιοσδήποτε πιστωτής, όσο μικρή απαίτηση και αν έχει, μπορεί να ξεκινήσει διαδικασία κήρυξης πτώχευσης απέναντι σε οποιοδήποτε πρόσωπο (έμπορο, αγρότη, νοικοκυριό, μισθωτό, συνταξιούχο, επιχειρηματία). Εκ του παραλλήλου, με το Άρθρο 77, ο υπό ψήφιση Νόμος ευκολύνει την αναγνώριση της παύσης πληρωμών που είναι η βασιλική οδός για την κήρυξη πτώχευσης και τη ρευστοποίηση. Αν το τελευταίο εξάμηνο κάποιο νοικοκυριό δεν έχει πληρώσει το 60% του συνόλου των ληξιπρόθεσμων οφειλών (για εμπόρους, μικρούς επιχειρηματίες και αγρότες είναι το 40%) σε καθεμία τράπεζα, στο Δημόσιο και σε καθένα ιδιώτη, βρίσκεται σε παύση πληρωμών και το δικαστήριο θα τον κηρύξει πτωχευμένο. Στο παρελθόν τέτοιου είδους πτώχευση αφορούσε μόνο αυτούς που ασκούσαν οικονομική δραστηριότητα και το αν βρίσκονταν σε παύση πληρωμών ήταν στην κρίση του δικαστηρίου. Έπρεπε να είναι παύση προς όλους και εις όλον και βασικό στοιχείο στην κρίση ήταν η πραγματική δυνατότητα αποπληρωμής.

Στον σκοπό του πλαισίου δεν υπάρχει η διατήρηση της επιχείρησης και η εξυγίανση της. Καμία αρχή διατήρησης κατοικίας και μελλοντικών εισοδημάτων δεν υπάρχει πλέον και στα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αγρότες, ενώ η διατήρηση της κατοικίας τους ήταν ο ακρογωνιαίος λίθος του Νόμου Κατσέλη-Σταθάκη και του Νόμου Φλαμπουράρη. Με το Άρθρο 75 σκοπός της διαδικασίας πτώχευσης "είναι μόνο η συνολική ικανοποίηση των πιστωτών με τη ρευστοποίηση του συνόλου της περιουσίας του" (των κατ'ιδίαν περιουσιακών στοιχείων)" το συντομότερο δυνατόν".

Υπάρχει παρανόηση ότι η κυβέρνηση προστατεύει τους ευάλωτους. Στο Άρθρο 219 γίνεται μια νύξη στη δυνατότητα που θα έχουν οι τράπεζες και οι πιστωτές μέσω ενός ιδιωτικού Fund (του Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης), το οποίο θα πάρει παχυλή - άγνωστη ακόμη - κρατική εγγύηση, να κάνουν δεκτή την αίτηση ενός ευάλωτου που θέλει να μείνει στο σπίτι που έμμενε το οποίο πλέον δεν θα του ανήκει. Δεν φθάνει πού οι ευάλωτοι οφειλέτες στις τράπεζες, στα Ταμεία και το Δημόσιο θα παραδίδουν την κυριότητα του σπιτιού τους σε έναν ιδιωτικό φορέα ο οποίος, θα δίνει το αντίτιμο της πώλησης του ακινήτου στις τράπεζες, θα έχει λάβει κρατική εγγύηση και θα παίρνει δόσεις που θα επιδοτούνται με κρατικό στεγαστικό επίδομα, ο ιδιωτικός φορέας θα έχει και την ευχέρεια να επι-

λέγει πόσους θα "ευνοήσει". Αυτοί και μόνον που το fund θα επιλέξει θα έχουν την ευχέρεια να παραμείνουν στο σπίτι τους με μερικά επιδοτούμενη δόση ενοικίου και με δυνατότητα να το επαναγοράσουν μετά από μια 12ετια στη συνολική εμπορική του αξία!

Με τον Νόμο Φλαμπουράρη (N4605/19) έγινε το πρώτο βήμα για την προστασία της πρώτης κατοικίας πτωχευμένων μικρών και μεσαίων επιχειρηματιών με εξωδικαστική, μεγάλη επιμήκυνση-ρύθμιση και με επιδότηση δόσεων της επιμηκυνμένης ρύθμισης ανάλογα με το ατομικό εισόδημα. Η πρώτη κατοικία αγροτών προστατεύεται με τον Νόμο Κατσέλη Σταθάκη. Με το Άρθρο 217 παρ.β του υπό ψήφιση Νόμου δεν προστατεύεται η κατοικία των παραπάνω. Δεν προστατεύεται καμία πρώτη κατοικία ή καμιά κατοικία εν γένει. Πλεον, με το Άρθρο 101, δεν υπάρχει αναστολή καταδικτικών μέτρων απέναντι στους ενέγγυους πιστωτές για 9 μήνες μετά την κήρυξη της πτώχευσης.

Οι οποίες εκκρεμείς αιτήσεις του Νόμου Κατσέλη Σταθάκη και Φλαμπουράρη μπορούν να οδηγηθούν σε πλειστηριασμό υπέρ των πιστωτών που έχουν προνόμιο (προσημείωση ή υποθήκη). Με το Άρθρο 86 παρ. 4 ο δικαστής αποφασίζει προληπτικά μέτρα προστασίας των πιστωτών πριν την κήρυξη σε πτώχευση και αυτά αίρουν αυτόματα την προστασία (αναστολή πλειστηριασμών κατασχέσεων) που παρέχεται ιδίως από τον Νόμο Κατσέλη Σταθάκη και Φλαμπουράρη. Αυτό σημαίνει ότι όσοι βρίσκονται σε παύση πληρωμών, δεν έχουν πληρώσει το τελευταίο εξάμηνο 40% ή το 60% όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων τους, εύκολα μπορούν να υποστούν άρση της προστασίας της πρώτης κατοικίας τους εφόσον πρόκειται να κηρυχθούν σε πτώχευση μετά από αίτηση των πιστωτών τους. Κανένας όρος του υπό ψήφιση Νομοσχεδίου δεν το απαγορεύει αυτό. Αντιθέτως η πρώτη κατοικία τους κάλλιστα εντάσσεται στην υπό σύντομη κατάσχεση πτωχευτική περιουσία του Άρθρου 95 παρ. 5. Σε μια άλλη έκδοση του Νομοσχεδίου που εμφανίστηκε στη διαβούλευση ο Νόμος έγραφε ρητά ότι στην πτωχευτική περιουσία οι περιουσίες που προστατεύονται με τους Νόμους Σταθάκη και Φλαμπουράρη.

Εν γένει η δεύτερη ευκαιρία που προσχηματικά παρέχει η ΝΔ (Άρθρο 104 παρ.β), υπήρχε πιο ενισχυμένη στον Πτωχευτικό Κώδικα όπως αναμορφώθηκε από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ το 2016 ο οποίος δεν αφορούσε μισθωτούς, μικροεμπόρους και ελεύθερους επαγγελματίες, οι οποίοι είχαν πλήρη προστασία από τον Νόμο Κατσέλη Σταθάκη και ιδιαίτερα εξωδικαστική προστασία με τον Νόμο Φλαμπουράρη. Η δεύτερη ευκαιρία, η απαλλαγή από όλα τα χρέη μετά από μια τριετία της κήρυξης της πτώχευσης που υπήρχε στον αναμορφωμένο Κώδικα του 2016, στον υπό ψήφιση Κώδικα γίνεται ψευδεπίγραφη αφού στην πραγματικότητα προσβάλλεται εύκολα από τον οποιοδήποτε πιστωτή, όσο μικρή απαίτηση και αν έχει. Ο υπό ψήφιση Νόμος δίνει τη δυνατότητα να προσφεύγουν μαζικά οι πιστωτές κατά της απαλλαγής του πτωχευμένου. Πρόκειται για διάτρητη "δεύτερη ευκαιρία" που δεν θα έρθει ποτέ και εντάσσεται στη φαιά επικοινωνιακή διαστρέβλωση της κυβέρνησης. Το απαράδεκτα κυνικό του πράγματος είναι ότι ο χρόνος για την απαλλαγή μειώνεται στο 1/3 αν ο οφειλέτης παραδώσει την κύρια κατοικία του.

Είναι αποκαρδιωτικό για την κυβέρνηση που καμώνεται ψευδεπίγραφα ότι παρέχει δεύτερη ευκαιρία, ότι για πρώτη φορά στα χρονικά τα μελλοντικά εισοδήματα του πτωχευμένου που υπερβαίνουν τις Εύλογες Δαπάνες Διαβίωσης (Άρθρο 92) υπόκειν-

ται σε κατάσχεση (εκτός αν παραδώσει την πρώτη κατοικία του). Ο Πτωχευτικός Κώδικας του 2007 όπως αναμορφώθηκε ριζικά το 2016 δεν είχε καμία αναφορά στα μελλοντικά ατομικά εισοδήματα όσων εφόσον πτωχευμένων έχουν απογυμνωθεί από τα περιουσιακά τους στοιχεία και ζητούν απαλλαγή από τα χρέη τους.

Ο δρόμος για τη μαζική εκποίηση και ρευστοποίηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και συλλήβδην απολύσεων είναι πλέον ανοικτός. Είναι συγκλονιστικό ότι πλέον κάθε αμεροληψία πνίγηκε στις διατάξεις του υπό ψήφιση Νόμου. Ο σύνδικος, που είναι ο διεκπεραιωτής και άρχων της διαδικασίας της πτώχευσης, ορίζεται πλέον από τους ίδιους τους πιστωτές και όχι από τον δικαστή (Άρθρο 137). Αυτό το καθεστώς πλαισιώνεται από την αυστηροποίηση των όρων κάθε δυνατότητας εξυγίανσης προς την κατεύθυνση του πλήρους ελέγχου από τους πιστωτές της πρότασης εξυγίανσης όπως και η επιβολή και επικύρωση σχεδίου εξυγίανσης από τους πιστωτές ερήμην του υπερχρεωμένου (Άρθρο 31 & 34). Επίσης για οφειλές μικρότερες των 15 εκατομμυρίων το Δημόσιο και τα Ταμεία χωρίς καν να τοποθετηθούν, χωρίς να υπογράψουν, θεωρείται ότι συναινούν αυτόματα στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης που προτείνουν οι πιστωτές. Τα παραπάνω αν συνδυαστούν με το Άρθρο 35 το οποίο αφαιρεί την απόφαση από τη Διοίκηση επιχειρήσεων και τη Γενική τους Συνέλευση, σε περίπτωση που ένας εμπειρογνώμονας που διορίζεται στις περισσότερες περιπτώσεις από τους πιστωτές καταθέσει πρόταση πώλησης του συνόλου της εταιρείας ή κλάδου αυτής, οδηγούν σε πολύ ολισθηρούς δρόμους μαζικής πώλησης τμημάτων επιχειρήσεων και μερικής ρευστοποίησης στοιχείων ασύμφορων κλάδων και μαζικών απολύσεων εργαζομένων. Οι συμβάσεις εργασίας λύνονται πλέον αυτόματα (Άρθρο 103) και αζήμια με την κήρυξη της πτώχευσης.

Εγγυητές: Με συνδυασμό Άρθρων (102 & 196), με διατάξεις που δεν υπήρχαν στον προηγούμενο Πτωχευτικό, **ο νέος Πτωχευτικός γίνεται μέγγενη και για τους εγγυητές.** Ακόμα και αν ο πρωτοοφειλέτης απαλλαγεί από το σύνολο των χρεών του, ο συνοφειλέτης εξακολουθεί να οφείλει το ποσό που εγγυήθηκε. Οι εγγυητές, σχεδόν ισάριθμοι με τους πρωτοοφειλέτες θα τραβήξουν εφ' όρου ζωής τον δικό τους Γολγοθά. Στα άρθρα αναφέρεται ότι "συνεχίζουν να ευθύνονται έναντι του πιστωτή, ανεξαρτήτως τυχόν απαλλαγής του πρωτοοφειλέτη" και ότι "ρητώς διευκρινίζεται ότι η απαλλαγή του οφειλέτη εκ της πρωτοοφειλής ή εγγυήσεως δεν επηρεάζει τις απαιτήσεις έναντι των λοιπών συνοφειλητών ή εγγυητών".

Δεν είναι λοιπόν σύμπτωση ότι στο ισοπεδωτικό νομοσχέδιο αντέδρασαν έντονα όλοι οι κοινωνικοί και παραγωγικοί φορείς στην τρίτη συνεδρίαση της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής. Αντέδρασαν και οι ουδέτεροι φορείς όπως ο εκπρόσωπος της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων. Η κυβέρνηση κώφευσε στους επίσημους φορείς.

Το ασυνήθιστα εκτρωματικό νομοθέτημα συγκέντρωσε τα πυρά σύσσωμης της Αντιπολίτευσης. Η κυβέρνηση κώφευσε και στις εκκλήσεις της αντιπολίτευσης.

Το βέβαιο είναι ότι δεν θα μπορέσει να κωφεύσει απέναντι στην κοινωνία.

*Ο **Γιώργος Μαστοράκης** είναι Οικονομολόγος MSc University of London και ο **Γιώργος Αναβαλόγλου** ασφαλιστικός και χρηματοοικονομικός σύμβουλος.
www.sofokleousin.gr